

Özv.
Kiss
Mártonné,
Táncsics
unokája

Nádor Ilona felvétele

Ida néni gyászkeretes borítékot tesz elém, a papiros is fekete szegélyű. Olvasni kezdem a gonddal írt, szép sorokat.

A levélben Kossuth arról panaszkodik, hogy egy állítólagos görög republikánus tekintélyes pénzsegélyért folyamodik hozzá:

»En igen sok pénzsegélyt kérő levelet kapok, nem tudom miként történik. Ha nem sok embernek nem fér fejébe, hogy aki egykor Magyarország kormányzója volt, az szegény ember lehessen. Alkalmasint saját hajlamaikról varrnak reám hímeket, azt hiszik, hogy nem vándoroltam ki a számkivetésbe a nélkül, hogy a vándorbotom végére akasztott batyuba beletuszkoítam volna néhány milliót az ország pénzéből, tehát juttathatok a prédából boldognak, boldogtalannak.»

Majd a levél negyedik oldalán így köszönti Kossuth a szemevilágát szerencsésen visszanyert igaz barátot és küzdőtársat:

»Önnek barátom Táncsics, szíves üdvözlétet a legőszintébb barátsággal viszem. Jól esett keze írását látnom, s benne örvendetes bizonyosságát annak, hogy szemei Istennek hála jól vannak.»

A befejező sorok pedig így hangzanak: »Köszönöm jókívánatát. — En az életre becset nem helyezek. — Nagyon meguntam élni. Igazán kifáradtam az élet terhe alatt. De amíg élek, az egészséget a legnagyobb magánkincsnek tartom. Isten tartsa meg a t Önnek a míg él, bár látnók meg még halálunk előtt azt a mi fájdalom, nincs, de a mi után mindketten hön sóvárgunk; a valódi szabadságot a független hazában.

Üdvözlöm Önt testvéries barátsággal
KOSSUTH»

Percekig tartom kezemben az 1872-ben kelt levelet.

— Miért írta Kossuth ezt a levelet gyászkeretes papírra? — kérdezem Ida nénitől.

— Minden levele, melyet Magyarországra küldött, ilyen. Evvel gyászolta az elbukott magyar szabadságot.

Amíg beszélgetünk és idézzük a történelmi idöket, megérkezik Ida néni leánya, Terike. Szintén pedagógus és együtt tanít fivérével, Gézával az egyik vecsési iskolában. Most már hármashán folyik a tárgyalás, Terike déli tizenkettőkor elköszön, várja az iskola. En is búcsúzom, azzal az ígérettel, hogy a nyolcvankettedik születésnapra ismét eljövök a kedves vecsési hajlékba, ahol nagy idök dicső emlékeit örzi Táncsics Mihály unokája.

Rakovszky József

Osztályozás

92

Hely Táncsics Mihály

Idő "1960"

Személy

Helyszám

Márciusi szél nyargal a vecsési Mária utca során. Egyik ház ajtáján réztábla: özv. Kiss Mártonné, Táncsics Mihály egyetlen élő unokája lakik itt.

Ö jön kaput nyitni.

Amikor rám ismer, kedvesen elmosolyodik, majd szelíden megdorgál, hogy már régóta nem jártam itt. Bemegyünk a szobába, amely valóságos kis Táncsics-múzeum. A dicső negyvennyolcas múlt és egy harcos, nagy ember szelleme ragyog itt mindenütt.

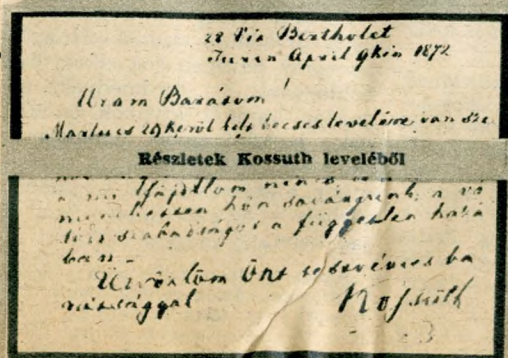
Megsárgult fényképre mutat:

— Ez a Táncsics-család! Középen a hófehér szakállas aggastyán, nagyapám, karján a pólyás csecsemő pedig én vagyok.

A falon Barabás Miklós rajzai, festményei. Egyiken drámai jelenet: ravatal, gyászoló család, ott áll Táncsics is, mellette zsendár. A képek története van. Táncsics börtönben volt, amikor kisebbik lánya, Lajonka meghalt. Csak Jókai közbenjárására és személyes jótállására engedték ki, hogy — bár a ravatalon — még egyszer láthassa Lajonkát... Tizenhat éves volt, ennivalót vitt a várbörtönbe édesapjának — halálra fázott a jeges dunai szélben... Itt függ a falon olajportréja, mellette a másik Táncsics-leányé, Eszteré. Ő volt Ida néni édesanyja.

A könyvespolcon ott vannak mind a régi könyvek, melyekben hajdan Táncsics a nép szabadságáról álmódozva lapozgatott. De Táncsics nemcsak álmódozott a boldogabb korról, hanem harcolt is bátor tollával az elnyomók ellen. Ezért vetették négy ízben a császár börtöneibe, ezért vesztette el majdnem a szemevilágát is.

— Amikor kiszabadult — emlékezik Ida néni — megoperálták és a sikeres műtéttel visszanyerte látását. Efeletti örömben egykori vezérének és tisztelőjének, Kossuthnak levelet írt Turinba. A levélre rövidesen válasz érkezett.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Kossuth Lajos ismeretlen levelét őrszi

TÁNCSICS MIHÁLY
EGYETLEN ÉLŐ
UNOKÁJA

Szerző:

Cím:

Forrás:

1960. márc. 10.
Nlk lapja

Rakovszky József